

पुरुषात्तरः ॥ Kām. Nītis. 9, 13—15. आया इयामात्रवेर आनवादीदपरा ति-
तान् । अन्वोऽन्यदात्मभावं च पणमत्र बन्धतुः ॥ KATHās. 22, 182. SOM. NAL.
62. 66. न च चक्रे पणाक्रियाम् *setzte Nichts ein* 67. न करोषि चेत् । भार्या
पणम् 68. न मया दृष्टा सा नगरी यदि । तदिदानीं शरीरस्य निघ्नन् पणो
मम so v. a. *dann will ich mit meinem Leben es büssen* KATHās. 26, 97.
अस्मिन्नर्थे प्राणा इमे पणाः RĪGĀ-TAR. 6, 26. जहार तस्य च सुताम् — प्राग-
म्बुधिप्रवृत्ताप्रमोचनपणार्जिताम् *als Lohn für* KATHās. 18, 386. 23, 4. त-
त्पुरीदर्शनपणात्प्राप्तुं तां राजकन्यकाम् 26, 51. वेश्या^० Hurenlohn MĀKĪH.
87, 6. सीता तत्र पणोक्ता Verz. d. Oxf. H. No. 213, Çl. 3. KATHās. 43, 200.
Schol. zu KĪTĪ. Çr. 372, 3. — 2) eine Münze von best. Gewicht: माषो विंश-
तिमो भागः पणस्य परिकीर्तितः NĀRADA in MIT. 246, 5 v. u. कार्षापणास्तु वि-
ज्ञेयस्ताम्रिकः कार्षिकः पणः M. 8, 186. JĀGĪ. 1, 364. A. K. 2, 9, 88. H. an. MED.
= वराटमान MED. = 4 काकिनी LĪLĀV. in Verz. d. B. H. No. 828. HĀR.
144. पणो देवो ऽवकृष्टस्य षडुकृष्टस्य वेतनम् M. 7, 126. 8, 138. 224. 241.
404. JĀGĪ. 2, 165. 172. — 3) parox. ein best. Maass P. 3, 3, 66. eine Hand-
voll (als Maass beim Verkauf): मूलकपणाः, शाकपणाः । विक्रयाय मूलका-
दीनां परिमितो मुष्टिबन्धो ऽभिधीयते ॥ Schol. पणो विक्रयशाकादिमुष्टौ
बद्धे H. an. st. dessen क्रयशाकारिका MED. — 4) Schenkewirth, Brannt-
weinbrenner (शौण्डिक) ĠĀṬĀDH. im ÇKDR. — 5) Haus (गृह, wohl nur
fehlerhafte Variante für ऽलक) ÇĀBDAM. im ÇKDR. — Vgl. पणा.
पणाग्रन्थि (पण + ग्रन्थि^०) m. Markt HĀR. 224. ÇĀBDAM. im ÇKDR.
पणाधा f. = पण्यधा, पण्यन्धा RĪGĀN. im ÇKDR. u. d. letzten Worte.
पणान (von 1. पण) n. das Einhandeln ÇĀT. Br. 3, 3, 19. Verkauf,
Handel mit: धर्म^० VĀJTR. 218.
पणापर (aus ἐπαναφορά) n. in der Astrol. das auf ein केन्द्र (κέντρον)
folgende Haus VARĪH. LAGHŪ. 1, 18. 7, 2. BĀH. 1, 18.
पणाबन्ध (पण + बन्ध^०) m. das Abschliessen eines Vertrags RAGH. 8, 21.
10, 87. Schol. zu P. 3, 4, 8. 6, 2, 154.
पणाव m. 1) eine Art Trommel A. K. 1, 1, 8, 8. H. Ç. 83. HALĀJ. 1, 97. VĀJTR.
120. BHĀG. 1, 13. MBH. 1, 7018. R. 2, 39, 40. 5, 13, 48. 6, 37, 52. MĀKĪH. 49, 1.
BHĀTR. 3, 73, v. l. Auch पणावा f. BHĀR. im DVĪRĪPAK. ÇKDR. — 2) ein
best. Metrum, 4 Mal — — — — — (oder — — — —) COLEBR.
Misc. Ess. II, 159 (V, 2). 110; an der ersten Stelle पनव. — Wohl eine
Corruption von प्रणाव.
पणाविन् (von पणाव) adj. mit einer Trommel versehen, von Çiva MBH.
13, 1172.
पणास (von 1. पण) UṆĀDIS. 3, 117. m. 1) Handelsartikel Schol. zu UṆ.
3, 116. — 2) = पनस NĪGH. Pa.
पणास्त्री (पण + स्त्री) f. Hure MĀKĪH. 127, 20.
पणास्य, पणास्यति = अर्च Ehren NĀIGH. 3, 14. — Vgl. पनस्य und 2. पण.
पणाङ्गना (पण + अङ्गना) f. Hure H. 332.
पणाया f. Handel ĠĀṬĀDH. im ÇKDR. Eine falsche Form für diese
Bed., da 1. पण् nicht wie 2. पण् die Nebenform पणाव hat.
पणाय्य adj. zur Erkl. von सुदत्र ÇĀT. Br. 14, 2, 1, 13. — Vgl. पनाय्य.
पणास्थि (पण + अस्थि) n. Cypraea moneta, eine als Würfel und
Münze dienende Muschel TRĪK. 2, 9, 28. ०क n. dass. H. 1206.
पणो (von 1. पण; पणो UṆĀDIS. zu UṆĀDIS. 4, 117) m. eig. der Händ-
ler, Tauscher, der Nichts ohne Entgelt geben will) der Karge, Knäuser,

Geizhals; so werden insbes. diejenigen bezeichnet, welche im Opfer karg
sind, oder die Ungläubigen, welche das Ihrige ganz behalten wollen.
NĪR. 2, 17. 6, 26. मा पणिर्भूरस्मदधि RV. 1, 33, 3. प्र बौधयोषः पणतो
मधोन्यबुध्यमानाः पणयः ससत्तु 124, 10. 4, 31, 3. न रेवता पणिना सव्य-
मिन्द्रो ऽसुन्वता सुत्पाः सं गृणीति 23, 7. यज्ञमाने सुन्वति दक्षिणावात् त-
स्मितं (भागं) धैक्त् मा पणो 8, 86, 2. 7, 6, 3. 19, 9. 6, 13, 3. पणोर्ग्राधसः 8.
83, 2. 10, 60, 6. AV. 5, 11, 7. अपेतो यन्तु पणयो ऽसुन्ना देवपीयवः । अस्म
लोकः सुतावतः VS. 33, 1. ein Opferpriester der Çādra Bhāg. P. 5, 9, 16.
17 (an der ersten Stelle übers. BURNOUR das Wort durch voleur). So
heissen auch schützhütende missgünstige Dämonen, welche von den
Göttern und den Aṅgiras überwältigt werden; vgl. bes. das Lied RV.
10, 108. 1, 93, 4. 2, 24, 6. 4, 58, 4. 10, 67, 6. 136, 3. AV. 4, 23, 5. 19, 46, 2.
ÇĀT. Br. 13, 8, 2, 3. Bhāg. P. 5, 24, 80.
पणिक (von पण) am Ende eines adj. comp.: पञ्चाशत्^० in 50 Paṇa
bestehend (Strafe) JĀGĪ. 2, 233.
पणितर (von 1. पण) nom. ag. Händler, Verkäufer NĀISH. 2, 92.
पणितव्य (wie eben) adj. käuflich, zum Verkauf bestimmt P. 3, 1, 101.
A. K. 2, 9, 82. H. 871.
पणिन् (von 1. पण oder von पण) P. 6. 4. 165. Davon पाणिन् ebend.
पाठ m. PAT. bei GOLD. MĀN. 172, b. N. 210.
पाण्ड, पाण्डते gehen, sich bewegen DĀṬUP. 8, 29. पाण्डयति zusammen-
thun, anhäufen, v. l. für पाण्ड VOP. in DĀṬUP. 32, 130. पाण्डति und पा-
ण्डयति v. l. für पण्ड vernichten, zerstören DĀṬUP. 32, 73.
पाण्डे UṆĀDIS. zu UṆĀDIS. 1, 113. 1) m. Eunuch A. K. 2, 6, 1, 39. TRĪK. 3.
3, 114. H. 562. an. 2, 122. MED. d. 18. NĀRADA in DĀJABU. 164, 1. वात^०
Schol. zu DAÇAR. 2, 20. Vgl. पाण्ड, पाण्ड, पाण्ड u. s. w. — 2) f. Sra Ver-
stand, Klugheit, Kenntniss TRĪK. 1, 1, 114. 3, 3, 114. H. 310. H. an. MED.
BHĀGURI bei UṆĀDIS. gaṇa तार्कादि zu P. 5, 2, 36.
पाण्डक (von पाण्ड) m. 1) Eunuch, ein Impotenter HALĀJ. 2, 275. KĀṬH.
28, 8. JĀGĪ. 3, 273. KĀM. NĪTIS. 12, 42. DAÇAR. 2, 20. आप्तपाण्डक, ईर्ष्याप-
ण्डक, ज्ञाति^०, पत्न^०, आसक्तप्रादुर्भावी पाण्डकः VĀJTR. 204. Davon nom.
abstr. ०व n. KĀṬH. 13, 7. Vgl. पाण्डक. — 2) N. pr. eines der Söhne des
3ten Manu SĀVARṆA HARIV. 480.
पाण्डग m. wohl = पाण्डक 1. AV. 8, 6, 16.
पाण्डापूर्व n. (auch adj.) nach ÇKDR. = पलाजानकादृष्ट mit folg. Be-
lege: यदपि पाण्डापूर्वं फलमिति तदपि न कामनाभावे अकरपोत्पत्तेस्तौ-
त्यात् Siddhāntamuktāvalī; nach WILS. (पाण्ड + अपूर्वं) nonoccurrence
of the results of fate or destiny.
पाण्डित (angeblich von पाण्ड) gaṇa तार्कादि zu P. 5, 2, 36. 1) adj. (f. स्त्री)
wird mit कृतादि compon. gaṇa अपेयादि zu P. 2, 1, 59. behält im comp. vor
Eigenschaftswörtern seinen Ton gaṇa स्पष्टादि zu P. 6, 2, 24. unterrich-
tet, klug; subst. ein unterrichteter —, kluger —, gelehrter Mann A. K. 2.
7, 5. 3, 4, 10, 103. H. 341. an. 3, 275. MED. t. 122. HALĀJ. 2, 177. ÇĀT. Br.
14, 6, 4. 1, 9, 4, 16. 17. KĀṆD. UP. 6, 14, 2. KAIVALJOP. in Ind. St. 2, 11. पा-
ण्डिता मन्यमानाः (wie ÇĀK. liest; vgl. auch Ind. St. 1, 288) sich für klug
haltend MUP. UP. 1, 2, 8. — M. 7, 109. MBH. 3, 62. 3, 990. fgg. HARIV. 7876.
8642. SUÇR. 1, 106, 16. VARĪH. BĀH. S. 18, 4. 67, 5. RĪGĀ-TAR. 4, 490. PAṆ-
KĀT. 72, 12. I, 334. पाण्डितो ऽपि वरं शत्रुर्न तु मित्रमपाण्डितम् PAṆKĀT. in